

* ๓๐๒๓๐๙๒๖๓

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผล
ของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง

นายสมดี ศรีแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-563-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018279

i 1521392A

STATE AND PROBLEMS OF THE SUPERVISION AND FOLLOW-UP MEASURE OF
ADMINISTRATORS AND DISTRICT SUPERVISORS UNDER THE OFFICE
OF LAMPANG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Somdee Srikiew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 981-581-563-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผล
ของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดลำปาง

โดย

นายสมมติ ศรีแก้ว

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ดร.ถาวร วัชรภักย์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร.นิพนธ์ ไทยพาณิชย์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพาณิชย์)

ดร.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ดร.บุญมี แพรยอด

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แพรยอด)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมศักดิ์ ศรีแก้ว : สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอสังกัตสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง (STATE AND PROBLEMS OF THE SUPERVISION AND FOLLOW-UP MEASURE OF ADMINISTRATORS AND DISTRICT SUPERVISORS UNDER THE OFFICE OF LAMPANG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อบรมที่ปรึกษา ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ 253 หน้า ISBN 974-581-563-2

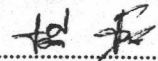
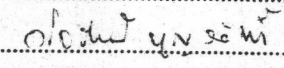
การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอสังกัตสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสังกัตสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวน 651 คน ได้รับคืนและมีสภาพสมบูรณ์ 598 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.86 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนส่วนใหญ่มีการประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติ นโยบายทางการศึกษาของ สปช. หรือ สปอ. และมอบหมายให้กลุ่มโรงเรียน โรงเรียนได้ปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นแนวเดียวกัน สำหรับศึกษานิเทศก์มีการวางแผนโดยศึกษาข้อมูลจากแผนการนิเทศ ติดตามผลของปีการศึกษาที่ผ่านมา ส่วนปัญหาที่พบคือ ผู้เข้าประชุมไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ และผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนไม่เพียงพอ

การดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศและดำเนินการนิเทศตามปฏิทิน และจัดให้มีสมุดบันทึกการนิเทศทุกห้องเรียน ให้ครูรวบรวมปัญหาทางวิชาการเพื่อเสนอในที่ประชุมประจำเดือน สำหรับปัญหาที่พบคือ พื้นที่รับผิดชอบบางแห่งทुरกันดาร ไม่สามารถตรวจเยี่ยมได้ตามกำหนด เวลาในการนิเทศมีจำกัดไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้เต็มที่และเต็มความสามารถ

การสรุปรายงานผล มีการชี้แจง อธิบาย พร้อมทั้งเสนอแนะ และให้ทุกโรงเรียนสรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพตามแบบฟอร์มที่ สปอ. หรือ สปจ. กำหนด สำหรับปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ได้นำผลการสรุปรายงานมาหาแนวทางพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 342669 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD : MEASURES/SUPERVISION AND FOLLOW-UP/
ADMINISTRATOR/SUPERVISOR SOMDEE SRIKIEW : THE STATE AND
FOLLOW-UP MEASURE OF ADMINISTRATORS AND DISTRICT
SUPERVISORS UNDER THE OFFICE OF LAWPAANG PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION : THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT
BOONSWASDI 253 PP. ISBN 974-581-563-2

The objective of the research was to study the state and problems of performance under supervision and follow-up measures of administrators and district supervisors under the Lampang Provincial Primary Education Office. The researcher sent the questionair forms to 651 Heads of District Primary Education offices, heads of school-clusters, school administrators and district supervisors under the Lampang Provincial Primary Education Office. There were 598 sets of the questionair forms or 91.86% sent back and all of them completed. The data was analysed by the frequency distribution in percentage.

The results of the research were the followings :

1. In planning, majorily, there were meetings to notify policies and guidelines of the Office of the National Primary Education Office and District Offices ; and school-clusters and schools were assigned to practice coincide with those policies and under the same guidelines. Supervisors' made plan by studying the supervision and follow-up plan of the previous academic year. The problems were the participants did not realize the importance of education quality improvement and school administrators inefficiently understood planning.

2. Regarding the implementation, majorily, there were the schedule set for supervising, the supervision undertaken on the set schedule, supervision and follow-up recording book provided in class-rooms, and problems collected by teachers for reporting in the monthly meeting. The problems were that, in remote areas, the supervision could not be implemented according to the schedule and the time was limitted to perform full duty and capability.

3. On conclusion report, there were advise, explanation and suggestion given to schools for reporting the progress of education quality in the forms designed by the Provincial or the District Primary Education Offices. The problem was that the administrators and teachers did not use the report for improving teaching-learning quality.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ..... *H E*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *S. S. S. S. S.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/ กิ่งอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตภาคบริหารการศึกษา รุ่น 28 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ณ ที่นี้ด้วย

สมมติ ศรีแก้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
	วิธีดำเนินการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	11
	กระบวนการนิเทศการศึกษา	13
	นโยบายการนิเทศและติดตามผล	14
	แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผล	16
	ภารกิจการนิเทศและติดตามผล	17
	บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทบาทหน้าที่ของประธานกลุ่มโรงเรียน	40
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน	43
มาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำในการนิเทศและติดตามผลของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดลำปาง	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	52
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ	64
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของประธาน กลุ่มโรงเรียน	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารโรงเรียน	96
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	124
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	164
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	164
วิธีดำเนินการวิจัย	164
สรุปผลการวิจัย	166
อภิปรายผลการวิจัย	
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	184
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	185
เอกสารอ้างอิง	186
ภาคผนวก	191
ประวัติผู้เขียน	257

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นรายอำเภอ	53
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน และแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากร	60
3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม (หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ)	64
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เกี่ยวกับมาตรการที่ 1 ประชุมผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างาน และ คน.สปอ./ก. เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย/มาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำของ สปช.	66
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับมาตรการที่ 2 การตรวจเยี่ยมพื้นที่ที่รับผิดชอบ	68
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับมาตรการที่ 1 ประชุมผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานและ คน.สปอ./ก. เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย/มาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำของ สปช.	72
7	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับมาตรการที่ 2 การตรวจเยี่ยมพื้นที่ที่รับผิดชอบ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม (ประธานกลุ่มโรงเรียน)	75
9	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบาย/แผนงานของกลุ่มโรงเรียน คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนและแนวทางปรับปรุงพัฒนา กับผลการดำเนินงาน ตามภารกิจของโรงเรียน 6 อย่าง	78
10	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 2 การตรวจเยี่ยมและนิเทศติดตามผลโรงเรียนภายในกลุ่ม	81
11	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 3 การสรุปรายงานนิเทศและติดตามผล	83
12	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 4 การสรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพนักเรียน	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงจำนวนและคำร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 1 ประชุม คณะกรรมการกลุ่ม หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบาย/แผนงานของกลุ่มโรงเรียน คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนและแนวทางปรับปรุงพัฒนาับผลการ ดำเนินงานตามภารกิจของ รร. 6 อย่าง	87
14	แสดงจำนวนและคำร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 2 การ ตรวจเยี่ยมและนิเทศติดตามผลโรงเรียนภายในกลุ่ม	89
15	แสดงจำนวนและคำร้อยละของ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการ นิเทศและติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 3 การสรุปรายงานการนิเทศและติดตามผล	92
16	แสดงจำนวนและคำร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศ และติดตามผลของประธานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับมาตรการที่ 4 การสรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพนักเรียน	94
17	แสดงจำนวนและคำร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหาร โรงเรียน)	96